



TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI'NIN
KALDER BURSA ŞUBESİ
3. KALİTE VE BAŞARI SEMPOZYUMU
KONUŞMASI

15 Nisan 2005
Bursa

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Bakanım, saygıdeğer katılımcılar, değerli basın mensupları,

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. 3. Kalite ve Başarı Sempozyumunda sizlere hitap etme fırsatını verdikleri için Kalder ve BUSİAD'a teşekkürlerimi sunuyorum. Sempozyumun ana teması olan "Yüzüncü Yıl Stratejileri" Türk sanayiinin gelişimi ve geleceği açısından hayati önem taşıyan bir konu.

Ekonomimizde 2004 yılında yaşanan rekor düzeydeki yüzde 9.9'luk büyüme rakamına rağmen Türkiye'nin en önemli sorunu olan işsizliğin yeterli ölçüde azalmaması, yabancı sermaye girişlerinin ve yatırımların gerektiği gibi artmaması, bir yanda yapısal bazı eksiklerimizin devam ettiğini, öte yanda da politikalara yön verecek **bir sanayi stratejisinden yoksun olduğumuzu** gösteriyor.

TÜSİAD olarak, bu eksikliği gidermek açısından Makro Dinamikler, Sektörel ve Bölgesel Politikalar, Büyümenin Finansmanı ve Kurumsal Yapılanma adları altında, birbirini tamamlayan dört adet araştırma çalışması yürütmekteyiz. Araştırma sonuçlarını haziran ayı sonunda kamuoyu ile paylaşacağız.

Önümüzdeki on yıllık dönem sonunda AB'ye tam üyeliği gerçekleştirebilmek için yüksek hızda bir büyüme sürecine ihtiyacımız var. Peki ekonomimizdeki büyümenin sürdürülebilmesi ve tabana yayılabilmesi için nasıl bir yol izlemek gerekiyor.

Öncelikle uluslararası gelişmelerin ekonomimizi kontrolümüz dışında olumsuz biçimde etkilemesinin önüne geçilebilmesi için Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu döviz kaynaklarını, sıcak para tabir edilen fonlarla değil, doğrudan yabancı sermaye yatırımları ile karşılaması; tabii bunun için de, Türkiye'de yatırım yapmanın cazip hale getirilmesi gerekiyor. Yalnız yabancı sermaye için değil, yerli sermaye için de yatırımı caydıracak pek çok husus olduğunu her fırsatta belirtiyoruz, bunları burada tek tek tekrar etmeyeceğim. Ancak Türkiye'de yeni yatırımları caydıran konuların en başında kayıtdışı ekonomi olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Hükümet kayıtdışı ekonomi ile daha radikal ve cesur uygulamalar ile mücadele etmedikçe biz bu konuyu daha yıllarca konuşuruz.

Pek çok kişi, yabancı sermayenin Türkiye'ye gelmesinden veya Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne entegre olmasının öneminden söz ettiğimizde, bunun daha çok büyük sanayiye ilgilendiren bir konu olduğunu sanmakta. Oysa bu anlamda büyük sanayai kadar KOBİ'lerin de önemini çok iyi anlamalıyız.

TÜSİAD'ın uluslararası iş geliştirme faaliyetleri ile ilgilenen "TÜSİAD International" birimi yurt dışındaki şirketler ile Türkiye'dekiler arasında iş ilişkileri geliştirmek ve bunu özellikle KOBİ'ler zemininde gerçekleştirmek üzere faaliyet gösteriyor. Bu çerçevede, Avrupa'dan Çin'e kadar çok geniş bir coğrafyada, bir çok ülkeyle temas gerçekleştiriyoruz.

Bu temaslar bize Türkiye'nin önünde çok önemli bir fırsat kapısının bulunduğunu gösterdi. Avrupa'nın büyük şirketleri, dev isimler ve markalar, yeni açılım alanı olarak Çin'i belirlemiş durumdadır. Hepsi Çin'e gitmek, orada yatırım yapmak için yarış içindeler. Ancak, Çin gibi devasa bir ülkede faaliyet gösterebilmek için, aynı ölçüde devasa sermayelere gereksinim duyuluyor.

Avrupa'nın KOBİ'leri de yabancı ülkelere yatırım ihtiyacı içindeler ama Çin'e gitmeye güçleri yetmiyor. Bunun yerine Türkiye'ye gelmeyi istiyorlar. Biz bunu uzun süredir görüyorduk ve "Türkiye Avrupa için bir üretim üssü olabilir" diyorduk. Avrupa'nın yeni sanayileşme hedeflerini ortaya koyduğu Lizbon Stratejisi'nin en önemli ayaklarından birinin

KOBİ'lerin gelişmesi olduğuna dikkat çekmeye çalışıyorduk. Son zamanlarda yaptığımız temaslarda, gerek Danimarka'da, gerek İtalya'da, gerekse Almanya'da, bize neredeyse aynı sözlerle şunu dile getirdiler: **“Türkiye KOBİ'lerin Çin'i olabilir.”**

Bu söz, hükümetimizin yakından takip etmesi gereken çok önemli bir gerçeğe parmak basıyor. Bu gerçeği büyüteç altına almakta fayda var.

Türkiye, enflasyon, bütçe açığı, kur, faiz gibi temel ekonomik göstergelerde sağladığı istikrarı, mevcut açığı kapatacak bir yatırım artışına, istihdam artışına dönüştüremedi. Ortalama büyüme rakamları çok ciddi bir sıçrama göstermiş olmasına rağmen, bazı sektörlerde büyüme hala son derece yavaş, bazılarında ise küçülme bile var. İşsizlik ağır bir sorun olmaya devam ediyor.

Bu sorunların aşılabilmesi için, dinamik, kolay uyum sağlayan, istihdam yaratma kapasitesine sahip KOBİ'lerin gelişmesinin önünün açılması gerekli. Ancak bunun ne devlet desteği ile olması mümkün, ne de çoğunlukla bizim KOBİ'lerimizin sermayeleri atılım yapmaya yeterli. O zaman yapılacak şey, yabancı sermayeyi KOBİ'lere çekecek bir strateji oluşturmak, Türk KOBİ kesiminin AB'nin KOBİ kesimiyle entegrasyonunu sağlamaktır. Bu konuda iki tarafta da yeterince istek var. Önemli olan zemini bu ilişkilere uygun hale getirmek.

Daha önce de defalarca belirttiğim gibi Türkiye'nin, büyüme ve gelişmesini bir stratejiye dayalı olarak gerçekleştirmemesi, ülkemizdeki yatırımların geleceğini olumsuz etkiliyor. Özel olarak KOBİ alanında da, AB'ye entegrasyon perspektifinden hareket edilmiyor, son derece içe kapalı bir biçimde bazı destek çalışmalarının sürdürülmesi ile yetiniliyor.

Oysa bugün AB üyeliği için müzakere aşamasına gelmiş Türkiye'nin önünde AB'nin Lizbon Stratejisi gibi bir yol haritası duruyor. Türkiye'nin, Avrupa Birliği'ni dünyanın bilgiye dayalı en rekabetçi ekonomisine dönüştürmeyi ve daha çok ve daha iyi istihdam olanakları yaratarak sosyal bütünleşme ile sürdürülebilir ekonomik büyümeyi gerçekleştirme amacını taşıyan Lizbon Stratejisi'yle uyumlu bir sanayi stratejisi olsa, bunun kalbine KOBİ'lerin oturtulması kaçınılmaz hale gelecek. Bu da ülkenin yatırım ve istihdam sorununa etkili bir çare üretecek.

TÜSİAD olarak bu mesele bizi, ülkedeki istikrarın ve büyümenin sürdürülebilmesi, bu yolla işsizlik ve gelir dağılımındaki bozukluğun giderilmesi açısından birinci derecede ilgilendiriyor.

Öte yandan, bugüne kadar siyasilerin kendilerine taban sağlama kaygısıyla yanlış biçimde yönlendirdikleri büyük sermaye-küçük sermaye ayrımına dayalı bakış açısını terk etmek, farklı büyüklükteki sermaye gruplarının ve girişimlerin birbirlerini tamamladıkları gerçeğinin altını çizerek güçlü bir işbirliği zemini yaratmak gerekiyor.

İnanıyoruz ki, bizim de üyesi olduğumuz Türkonfed, batı dünyasındaki örnekleri gibi, hem farklı büyüklükteki girişimleri bir araya getirerek, hem de sektörel ve bölgesel boyutları çatısı altında toplayarak, bugüne kadar yeterince üzerinde durulmamış olan bu meseleyi hem kendi gündeminin, hem de ülke gündeminin birinci sırasına oturtacaktır.

Hiç kuşkusuz, yukarıda sıraladığımız atılımların yapılabilmesinin ön koşulu, ekonomide yeniden tesis edilmiş bulunan makro dengelerin ve istikrarın korunmasına bağlıdır. Bölgemizdeki siyasi dengelerin yaratacağı sıkıntılar, AB ve ABD ilişkilerinde meydana gelebilecek olumsuzluklar, iç siyasette gündem sapmaları önemli risk unsurları olarak dikkatle izlenmek zorunda. Türkiye ekonomisinin ne içerde, ne dışarıda en ufak bir güven

kaybına tahammülü yok. Cari açığın bugün ulaştığı boyutlar bu açığın finanse edilmesinde bir kesintiye tahammülümüz olmadığını gösteriyor.

Özetleyecek olursak, Türkiye, yakaladığı nispeten istikrarlı bir ortamı, bir atılıma dönüştürmek zorunda. Bunu sağlamak için, mevcut istikrar ortamı titizlikle korunurken, yapısal eksiklerimizin tamamlanması ve AB müzakerelerinin bir sanayi stratejisi çerçevesinde yürütülmesi gerekiyor. İstihdam ve gelir dağılımı sorunlarımıza çözüm üretecek büyük gücümüz olan KOBİ'leri bu stratejinin kalbine yerleştirecek bir vizyona ihtiyacımız var. Bunları sağlarsak hiçbir güç önümüzde duramaz.

Sözlerime son vermeden önce 3. Kalite ve Başarı Sempozyumu'nun ülkemiz için yararlı stratejiler geliştirilmesine yol gösterici olmasını diliyorum. Beni dinleme sabrını gösterdiğiniz için teşekkür ederim.